

Zahraniční spolupráce jako součást poslání ÚSTR

4.7.2026 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

(4. 7. 2026) - Mezinárodní spolupráce představuje jednu z klíčových součástí činnosti Ústavu pro studium totalitních režimů. Výzkum moderních dějin, zkoumání totalitních režimů i uchovávání historické paměti totiž dávno překračují hranice jednotlivých států. Právě proto ÚSTR dlouhodobě rozvíjí partnerství se zahraničními institucemi, univerzitami, paměťovými organizacemi i výzkumnými centry z celé Evropy a dalších částí světa.

Významným místem těchto mezinárodních setkání se v posledních letech stal Palác Archa, který se postupně proměnil nejen v kulturní a vzdělávací centrum, ale také v prostor pro odborný dialog, setkávání a výměnu zkušeností. Do jeho prostor pravidelně zavítají zahraniční delegace, diplomaté, historici, studenti i badatelé, kteří se zajímají o českou zkušenost s nacistickou a komunistickou diktaturou.

„Historická paměť nemá hranice. Zkušenost s totalitními režimy je evropským tématem a mezinárodní spolupráce nám umožňuje lépe porozumět společným dějinám i současným výzvám. Právě sdílení zkušeností, odborných poznatků a vzdělávacích metod představuje jednu z největších hodnot, které zahraniční partnerství Ústavu přináší,” říká první náměstek ředitele ÚSTR Kamil Nedvědický.

Významným pilířem mezinárodní činnosti ÚSTR je také jeho působení v Evropské síti Paměť a solidarita (ENRS – European Network Remembrance and Solidarity), která sdružuje instituce zabývající se výzkumem, vzděláváním a připomínáním dějin 20. století. Prostřednictvím této platformy se ÚSTR podílí na mezinárodních projektech, odborných konferencích, vzdělávacích programech i výměně zkušeností mezi evropskými paměťovými institucemi.

Členství v ENRS umožňuje českým historikům a badatelům aktivně vstupovat do celoevropské debaty o zkušenostech s totalitními režimy, válkou, represí i bojem za svobodu a demokracii. Zároveň přináší možnost představovat české dějiny a zkušenost s nacistickou a komunistickou diktaturou mezinárodnímu publiku.

Ústav dlouhodobě spolupracuje s řadou významných evropských institucí zaměřených na výzkum totalitních režimů, paměťové instituce, archivy i vzdělávací organizace. Zástupci ÚSTR se pravidelně účastní mezinárodních konferencí, odborných seminářů a výzkumných projektů, zatímco Praha se stává místem, kde se zahraniční odborníci seznamují s českou zkušeností s nacismem a komunismem.

Významnou roli v tomto procesu hraje právě sídlo ÚSTR. Vedle výstav, konferencí a vzdělávacích programů zde probíhají také pracovní jednání se zahraničními partnery. Prostory Archy v posledních měsících navštívili diplomaté, zástupci evropských institucí i odborníci z několika zemí.

Naposledy ÚSTR přivítal delegaci z Norska, která zavítala do Prahy za účelem odborné výměny zkušeností v oblasti historické paměti, vzdělávání a připomínání moderních dějin. Setkání umožnilo představit činnost ÚSTR, jeho výzkumné projekty i vzdělávací aktivity zaměřené na mladou generaci.

„Palác Archa se postupně stává místem mezinárodního dialogu. Jsme rádi, že právě zde můžeme představovat činnost Ústavu zahraničním partnerům a zároveň získávat inspiraci od institucí, které

se obdobným tématům věnují v jiných zemích. Naše aktivní působení v rámci Evropské sítě Paměť a solidarita, Platformy evropské paměti a svědomí a úzká spolupráce s ukrajinskými, polskými, maďarskými, slovenskými a dalšími institucemi, je přirozenou součástí tohoto úsilí a potvrzuje, že česká zkušenost má své pevné místo v evropské debatě o moderních dějinách,” uzavírá Kamil Nedvědický.

Mezinárodní rozměr se promítá také do řady odborných aktivit ÚSTR. Ústav se podílí na zahraničních výzkumných projektech, připravuje mezinárodní konference a spolupracuje s evropskými institucemi zabývajícími se dějinami diktatur a represivních režimů. Již letos na podzim například ÚSTR uspořádá mezinárodní konferenci věnovanou problematice zpravodajských služeb a fungování totalitních režimů, která do Prahy přivede odborníky z několika nejen evropských zemí.

Pro Ústav pro studium totalitních režimů představuje mezinárodní spolupráce nejen možnost sdílet odborné poznatky, ale také příležitost připomínat, že obrana demokracie, lidských práv a historické pravdy je společným úkolem evropských společností. Palác Archa se tak stále výrazněji stává místem, kde se česká historická zkušenost setkává s mezinárodním dialogem a kde vznikají nové příležitosti pro spolupráci, výzkum i vzdělávání.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

FOTO: **ÚSTR / Archiv**

<https://www.ustrcr.cz/zahranicni-spoluprace-jako-soucast-poslani-ustr>